

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	Heinesen, William.
Titel Title:	<u>Arktiske Elegier og andre Digte.</u>
Udgivet år og sted Publication time and place:	København : Levin & Munksgaard, 1921
Fysiske størrelse Physical extent:	47 s.

DK

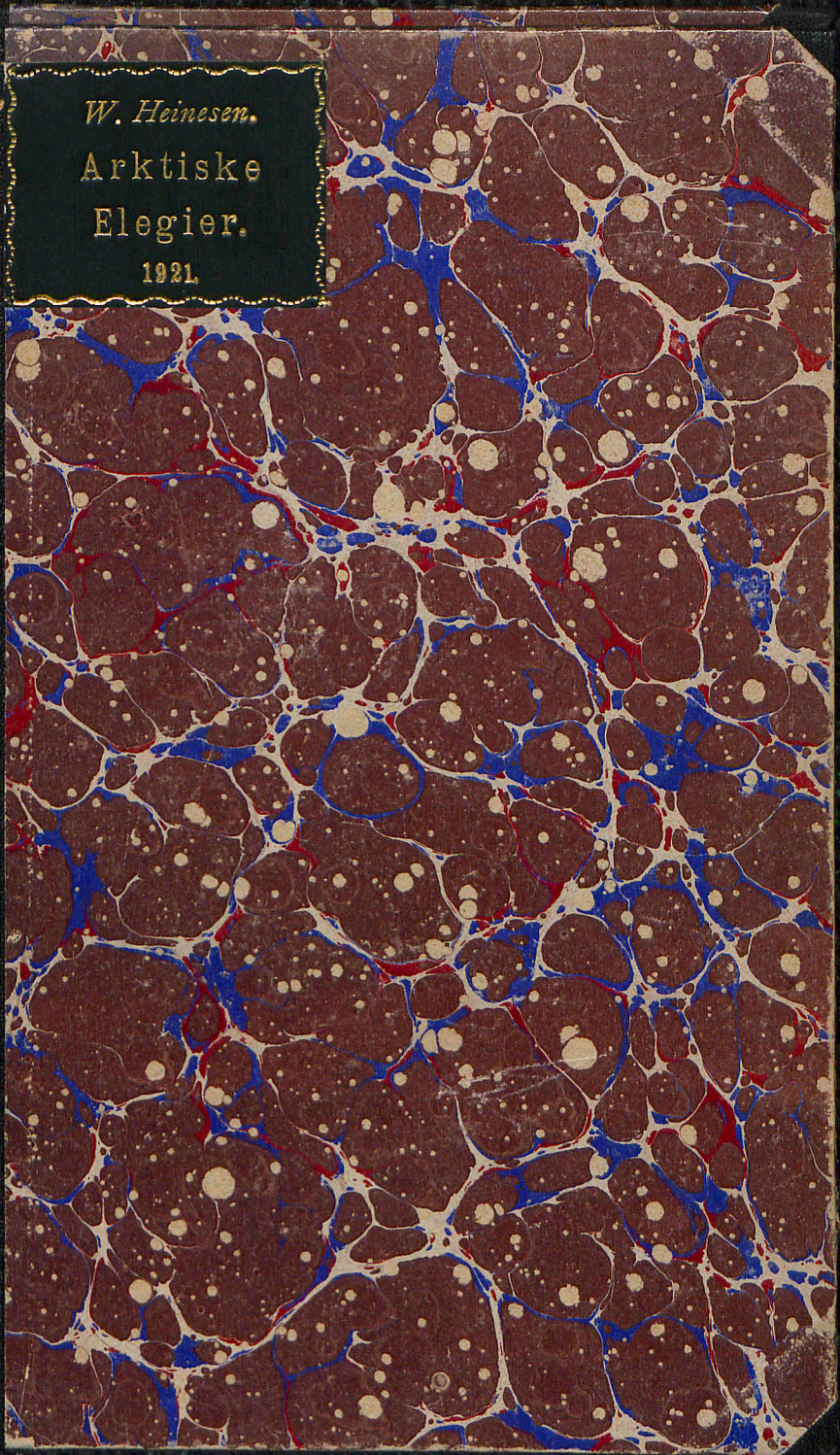
Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

W. Heinesen.
Arktiske
Elegier.
1921.

53, - 304

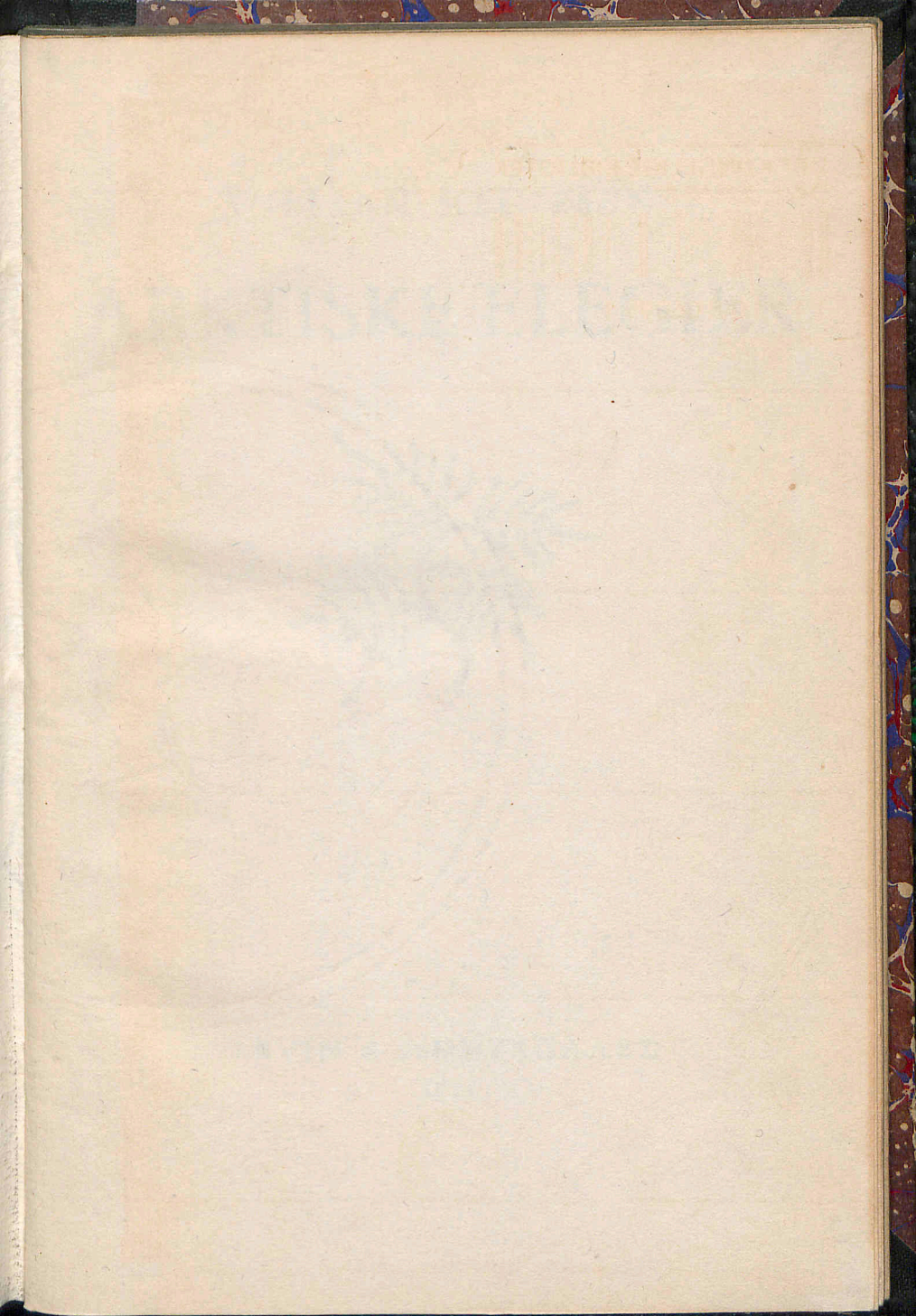
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 53 8°

1 1 53 0 8 06095 1

+ rex

362
111 4
WILLIAM HEINESEN

ARKTISKE ELEGIER

LEVIN & MUNKSGAARD

1921

ARTISTISKE ELEGIER

87.

422.580

WILLIAM HEINESEN

ARKTISKE ELEGIER

OG ANDRE DIGTE

LEVIN & MUNKSGAARD
KØBENHAVN

1921

Emil Jacobsens Bogtrykkeri · København

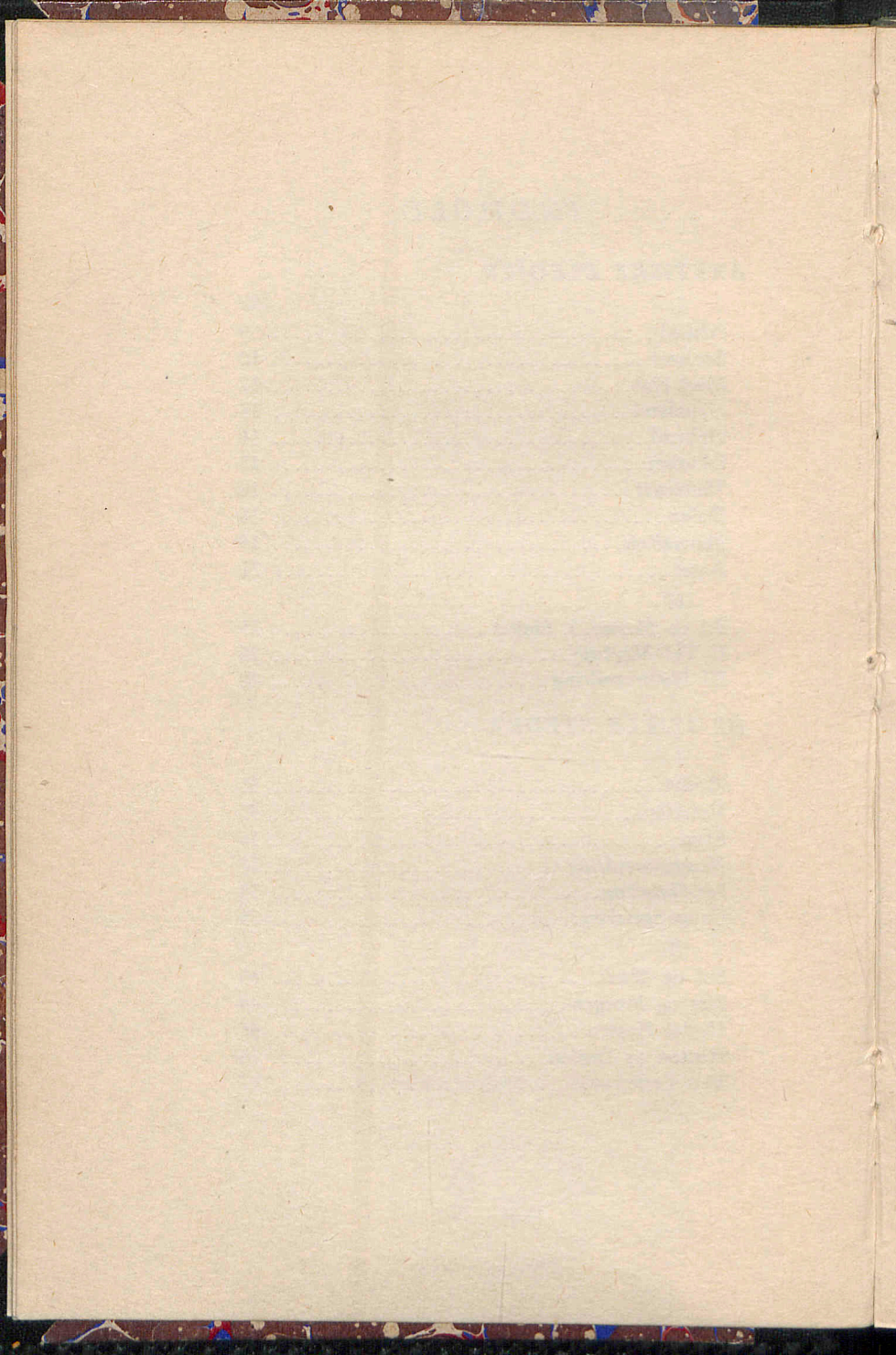
INDHOLD

ARKTISKE ELEGIER

	<i>Side</i>
I	
Afsked	9
Senhøst	10
Mod Nat	12
Hjemland	13
Opbrud	14
Oktober	15
Vinternat	16
Dalen	18
Martsaften	19
Aaret	21
II	
Til en Mester. I. Smilet	25
II Ved Vinduet	26
III Nattevandring	28

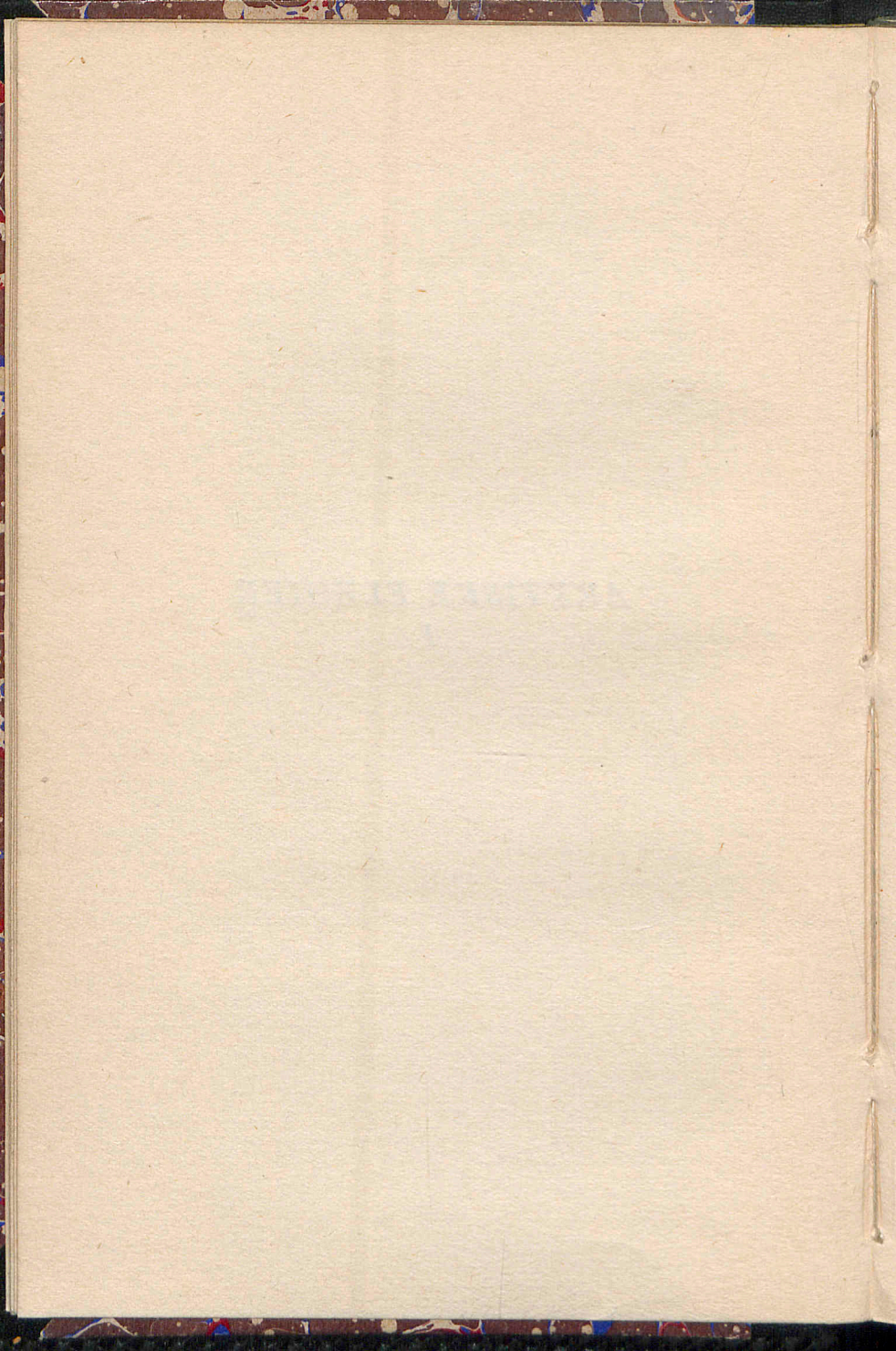
DE STILLE STEDER

I	
Mødet	31
Vaaraften	33
Sagn	35
Morgenvandring	37
Landkending	38
Gengangersken	39
II	
Sol og Blæst	43
Nat og Morgen	44
Under Høsten	45
Høsten og Døden	46
Vejs Ende	47

ARKTISKE ELEGIER

I

AFSKED

Jeg saa dem lette i en stormfuld Aften,
i Himlens røde Hvælv de sejled ind
og steg og steg i Dagens sidste Skin.
Da hørtes hyle over Somrens Brandtomt
den vrede Vind.

Et udstrakt Polynesien var Himlen,
i Havets digre Guld laa sorte Skær
og Aftnens golde Armod bode dér.
Og alle sorte Hytters Ruder spejled
det røde Vejr.

Det sene Solskin, som i deres Vinger
stod tændt mod Nattens Uvejrsmur i Øst,
var vemodsfarvet af den nære Høst.
Og da de svandt bag fjerne kolde Bjerge
blev alt saa tyst.

SENHØST

Ad Stier hvor det skumrer
afsted med stængte Sind —
vi er der allerede:
vi drømmer at vi slumrer
trygt under Tage ind
i Ly for Storm og Væde.
O tavse lave Hjem!
Bag eders laadne Tage
sank alle mørke Dage,
steg alle Morgner frem.

Men længe har vi vandret;
al Jorden staar forandret
mod Nat og Efteraar.
I Vest hvor Dagen svinder
den tunge Røde rinder,
de stumme Skyer gaar.
Det er de mørke Dage
og der er langt tilbage.

— — — —

Senhøstens dystre Klage
der toner mildt og haardt —
det er de rædde Dage,
de stubmarkstyste Dage,
naar Aaret tæres bort.
Vi kender dem, vi saa
bag graa og gamle Tage
saa mangan Dag forgaa,
saa mange Aar forgaa, —
vi kender dem, vi saa
bag Tage graa og laadne
saa mange Somre raadne
og synke i det graa.

MOD NAT

Det mørknes under vaade Kroner,
saa regnfaldstyst,
en Skumring fuld af milde Draabetoner.

Det hvisker lindrende, det pusler trygt herinde
af Moderhænder om et Løvfaldsleje,
det nynner Søvn og Ro for alle Tider:
Lad Lyset svinde
og mygt i Natten Mossets Øjne rinde.

Derude strider
den blinde røde Orm sig frem paa kolde Veje.

HJEMLAND

Der rinder mig i Hu
et sært vemodigt Minde,
og i et stille Nu
fornemmer jeg et Sug
af kolde Aftenvinde,
af Hav:

— Det gøs i visne Straa
mens Skumringslyset brændte
paa Stene, vaade, graa,
og Skyer saa jeg gaa
med alle Toppe tændte
mod Vest.

— Det var den sene Høst,
hvis Aftner er saa gule,
og langs den øde Kyst
i grønne Bølger tyst
stred stumme sorte Fugle
sig frem.

OPBRUD

Nu vandred bort den korte Dag,
en luvslidt Mand med Byrde paa Bag.

Der staar et angst og forkuet Gys
af Himlens sidste grønblege Lys.

De sorte Tuer og Stene ser ud
som vred de sig bange i Bøn til Gud.

Men Stormene hvisker paa deres Vej:
Han hører dem ej, han hører dem ej.

Og Skyerne vaander sig uden Ord
og fyldes med Mørke og vandrer mod Nord.

Saa hjemløst og koldt paa den sorte Jord —
vi mødes mod Nat og vandrer mod Nord.

Ja stumme og graa paa den skumre Jord
med bøjede Nakker vi vandrer mod Nord.

OKTOBER

Nattestormes kolde Røst,
Lyd af ung og fredløs Høst,
trængte gennem Drøm sig ind
i mit slummertunge Sind,

hvor en Genlyd endnu hang
af den korte Sommers Gang,
Nætters dybe Aandedrag,
Fuglesang og Vingeslag.

Mine Tanker steg af Nat
mod et Land af Liv forladt,
mod en askeøde Egn
under ildrød Morgenregn.

VINTERNAT

Mange Dages Vej,
mange Nætters Gang, —
atter ser jeg ud
over natteblaa
Vidders Vinterdug.

Jeg har vandret før
mod den samme Blæst,
fuld af Gensynsvé, —
søgt foruden Maal
mod den samme Blæst.

Tiden gror og gror
mod det tomme Hvælv,
mod det vilde Hvælv
bæver Jordens Bryst,
brister Jordens Blik.

Jeg har talt som nu,
søgt de samme Ord,
jeg har raabt som nu
med den samme Røst
og de samme Ord:

Døde du engang
fattigt som det Straa
Stormen slog mod Jord
paa et øde Sted
i en frostblaa Nat?

Lever du endnu
som en Planterod
dybt i Muldlag gemt
der vil blomstre op
næste vaade Vaar?

DALEN

En sildig Regn har vædet Markernes Græs og Stene;
i Dæmringslyset staar, forblæst og sort og ene,
en nøgen Busk der bærer Dryp i alle Grene.

Og langsomt brydes Vesthimlens Landemur af Gløder,
og Blæsten, som bar Hammersang mod ekkosvangre
Øder,
gaar tyst om vaade Tuer, hvor Skygger Skygger
møder.

Det suser bundløst øde naar Aftenlyset viger,
da vandrer Mænd med Byrder ad fjerne blanke Stier
mod Nattens Stjernehvile hvor alle Stemmer tier.

Da flyver mørke Fugle over Markernes Græs og Stene
og finder dybt i Skumringen, forblæst og sort og
ene
en nøgen Busk, og lejrer sig lydløst i dens Grene.

MARTSAFTEN

Martsaftenen
er saa gennemtrængende grønbleg.
Den rige Sol maa gaa til Hvile
i en fattig Seng.

Fra nøgne sorte Sletter
stirrer hvidgrønne Søer
indtrængende
paa den dødtrætte Vandrer.

Himlen bliver særere
jo længer det lider mod Nat,
den sygner hen
i det karrigste blege.

Paa en Høj staar et Træ,
hvis nøgne sorte Grenfilter
søger at ætse sig ind
i den vigende Baggrund.

En Fugl sætter sig lydløst
i dets lurvede Krone
og søger at lune sig
i sine Laser.

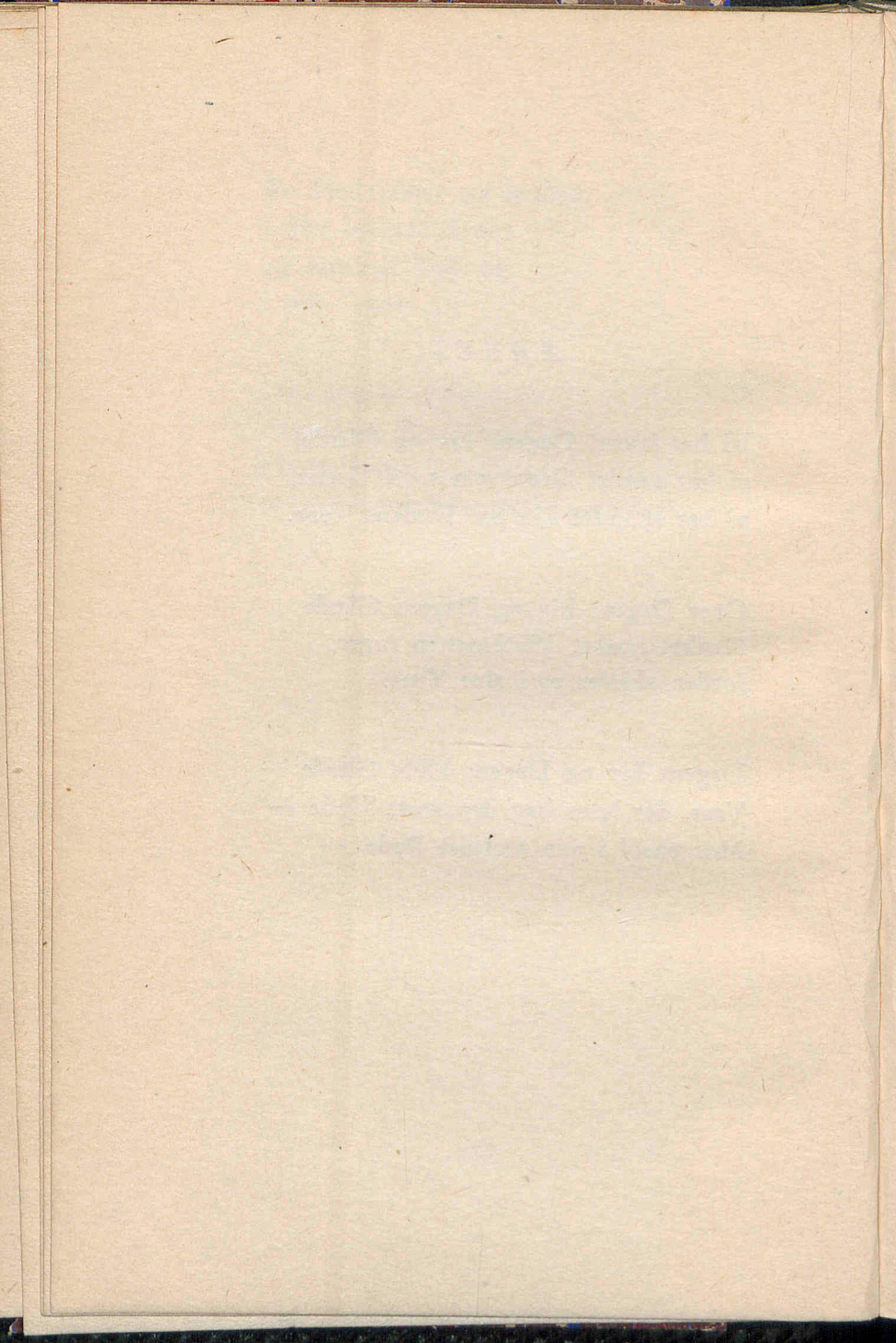
Den synger skingrende
Armodens Graad og Grin.
Martsaftenen
er saa gennemtrængende grønbleg!

A A R E T

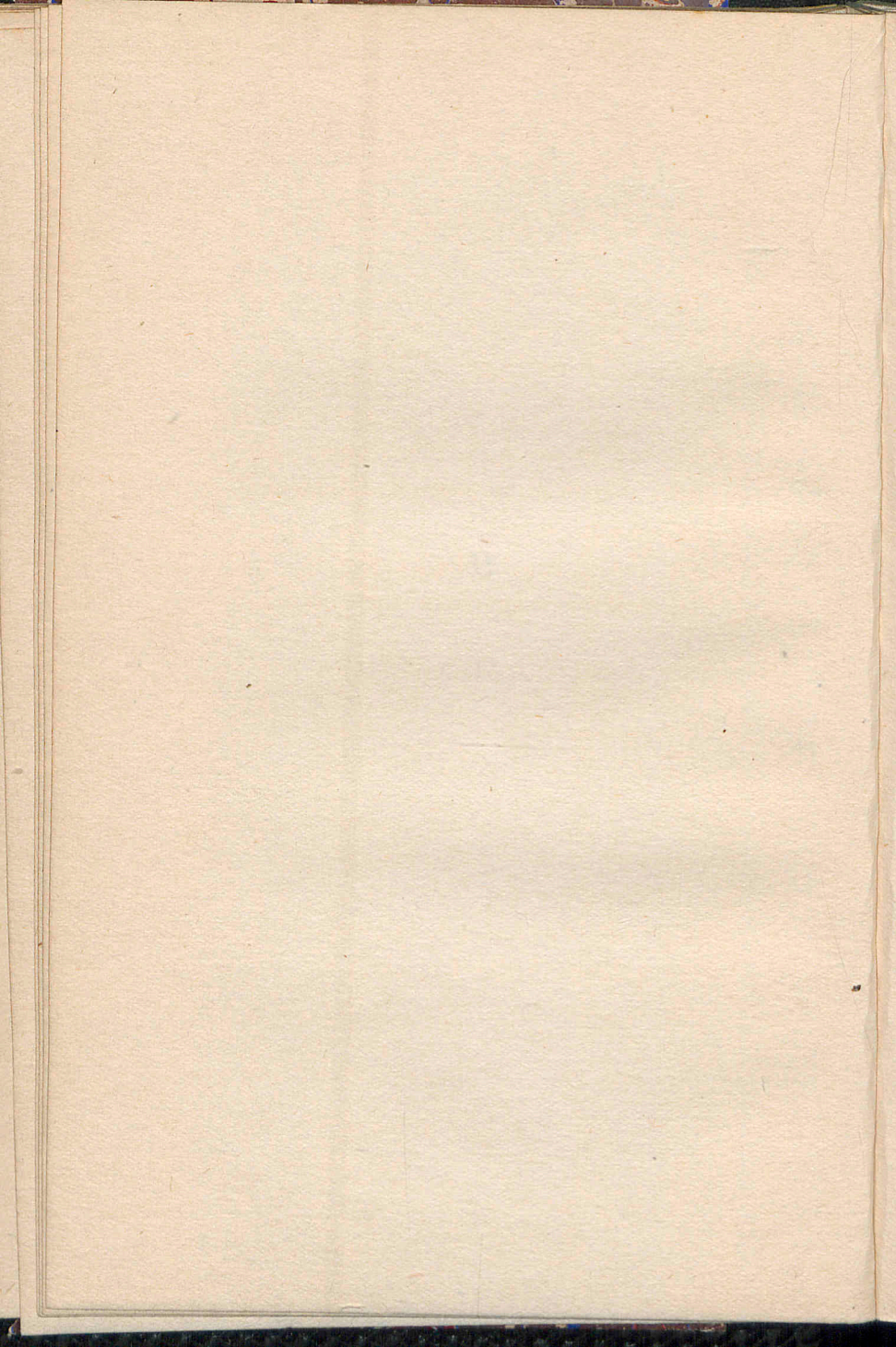
Vi har favnet Dagens Liv og Glæde,
vi har aandet Grønt om sorte Grene,
vi har spundet Liv om Dødens Tene.

Over Dagens Liv og Dagens Glæde
Mørket raader, Vinternatten ruger,
Jorden skjuler os i sine Tuer.

Dagens Liv og Dagens blide Glæde —
Vaar, der lyser bag den sorte Hede —
Morgensol i min forladte Rede. —

II

TIL EN MESTER

I SMILET

Dit Sind er frostglinsende Ruiner
under den haarde straalende Himmel;
din Smærte stivner
naar du ser Septemberglansen
i de høje og stageslanke gule Træer.

Hvorfor gjordes dine Øjne saa klare,
dit Syn saa skarpt,
naar du alligevel gruer for at se?

Marmoret som du arbejder i
er isnende koldt,
koldt som din Erkendelse,
men koldere er din Ro
naar du smiler.

II
VED VINDUET

Aftenligt hviskende Røster
trænger herind,
stille mens Mulmet gror.
Lydt er mit Sind
for Fjernhedens famlende Kor;
Viddernes evige Sug,
Tidernes Gang over Jorden —
alt rinder sammen og blandes
i dette Nu.

— —
Rift paa Rift
flænger den stigende Storm
i Oktoberhimmelens Rand;
svære høstvangre Skyer
kommer i Drift;
over det vaade Land
bryder kolde Stjerner i Brand.

— — —

Det blaasorte Tagskæg randes
af Skumringens Taalmodsdraaber,
der blandes og skilles og blandes,
haber og falder og haaber.

— —
Natlige Tungsindsrøster
trænger herind,
vækker af Daglarmens Dvale
Minder om ensomme Timer.
Lydt er mit Sind
for Tavshedens ene Tone,
der roligt bag alle Lyde
vaagner og kimer,
koldt uden Genlyd i Tidernes isnede Hvælv:

Ene du er,
strider dig rastløs frem
gennem den store Forandring,
møder dog bare dig selv
paa din evige Vandring.

III
NATTEVANDRING

Den frosne Himmels golde Lys
kastes tilbage
af talløse Vandløb og blinkende Søer
i det aftensorte Land.

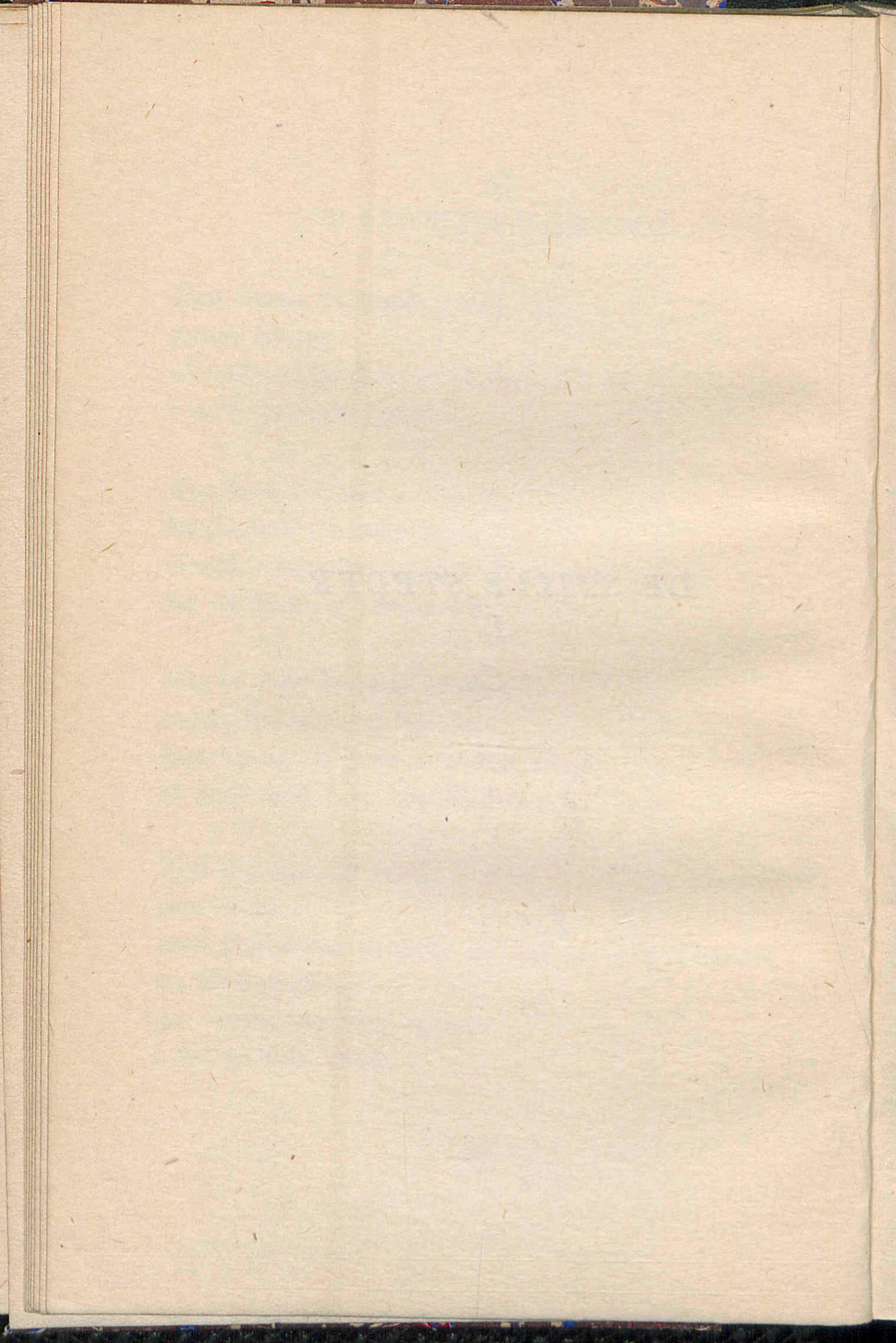
Rundtom i Dalen
knejses store blanke Stene,
mægtige og uforstyrrelige Skulpturer
fra en fjern og stivnet Tid.

Her er intet levende at øjne,
ingen Forventning bor her,
kun nu og da farer et mørkt Strejf
af Kastevind over Vandfladerne.

Rejs dig her mit Sind
som et Slot
med Ruder der brænder af blaa og rolig Tomhed,
en Dødningborg
der spejler sig bleg og tavs
i det iskolde Vand.

DE STILLE STEDER

I

M Ø D E T

Havets kolde Bølger spejler
et ømfindtligt Morgenskær.
Højt i Luften sejler
Fugletrækkets Hær.

Lyd af vaarlig Fryd
over vintergolde Kyster,
Foraarsrøster,
Fugles Sang i Syd.

Her er alle Vejes Ende,
her er Verden staaet frem —
kan du kende
Fugleflok dit Hjem?

Fuglerøster
i det øde Foraarsgry —
her er Verdensgryets Kyster
staaet frem paany.

Fuglerøster fjernt og nær,
vaade Skyer brænder —
Nattens trætte Vandrer ender
her sin Færd.

V A A R A F T E N

Det dirrer i Luften af Draabestøv,
det drypper saa lunt i hver Pyt,
det dufter af Regn og Grøde
lifligt og nærende sødt.

Imod mig den ødsle Vellyd
af Kilder der gurgler sig frem
blandt duggede Straa som glinser
blidt i den vaade Em.

Og elleve gulgrønne Gæslinger
traver rundt i det regntunge Græs
og synger enfoldigt en Sang om sig selv:
Vi er Gæs, vi er Gæs, vi er Gæs!

Jeg drømmer stilfærdige Drømme
og bilder mig ind at jeg gror
som et glinsende Straa uden Tanker,
en Rod i den lune Jord.

Jeg drømmer en tidløs Verden,
en bævende Aftensang
med Rytmer af Dagenes Fodtrin,
Aarenes Gaasegang.

Den duglyse Nat ser jeg smile
til Dagen, der kaster sit Læs,
det lyder med Stjernestemmer:
Vi er Gæs, vi er Gæs, vi er Gæs!

S A G N

Af Mørket steg et spinkelt Skud
og foldede sig i Solen ud
og i dens korte Sommerskin
det sugede Lys og Farve ind.

Og hver en venlig Morgenstund
det vaagnede af sin Stjerneblund
og plired mod det gyldne Gry
og saa sig om som født paany.

En nyfødt Ild, forsagt og svag,
en Vunde i den vilde Dag —
det ranked sig med Blomstersind,
en Vilje i den klare Vind:

Se jeg er Liv til evig Tid,
et Frø som Fuglene bar hid,
Forvandlingen som aldrig dør,
— jeg mindes, at jeg voksede før.

— — — —

Af Ødet steg et spinkelt Skud
og flammed blidt mod Rummet ud
og blev en stille Helligdom
som tusind Mile værnede om.

Og den der drog den lange Færd
fra Verden ud og kom den nær
de slidte Sko af Foden sled
og bøjede sig ydmygt ned.

MORGENVANDRING

Af det vilde Græs vælder Vaarens Aande,
spruder Farver frem,
i det vilde Græs svulmer smærtefuldt
Livets varme Knopper.

Hvor jeg gaar og gaar
gennem skumre Gange
i den bedske Duft,
i den blide Stank af skovgrøn Morgenvæde
hærges jeg af Hunger,
stævner rastløst fremad.

Mindes jeg din Rødme
føler jeg mit Sinds stundesløse Styrke
gaa som vaarlig Storm,
gaa som evig Blæst,
gaa med nyskabt Støv gennem gamle Skove.

Mindes jeg din Rødme
føler jeg mit Sinds sommermilde Taalmod,
gror saa glad og gerne
med det vilde Græs,
gror til evig Tid
i det vilde Græs.

LANDKENDING

Rank min Glæde
min Dag oprinder,
nye Lande hilser jeg,
randgyldne.

Nye Lande hilser jeg;
paany ringer med Bølger mod Bølger
en blæstfuld Morgen,
blaa Himlet.

Ring paa Ring
sprænger Solen af sig,
stiger nøgen frem
med vældende Urvarme.

Nøgen vandrer min Glæde
ad den langeligt bølgende Solbro,
der skyder sig ud fra Kysten
som en stor Skæmt.

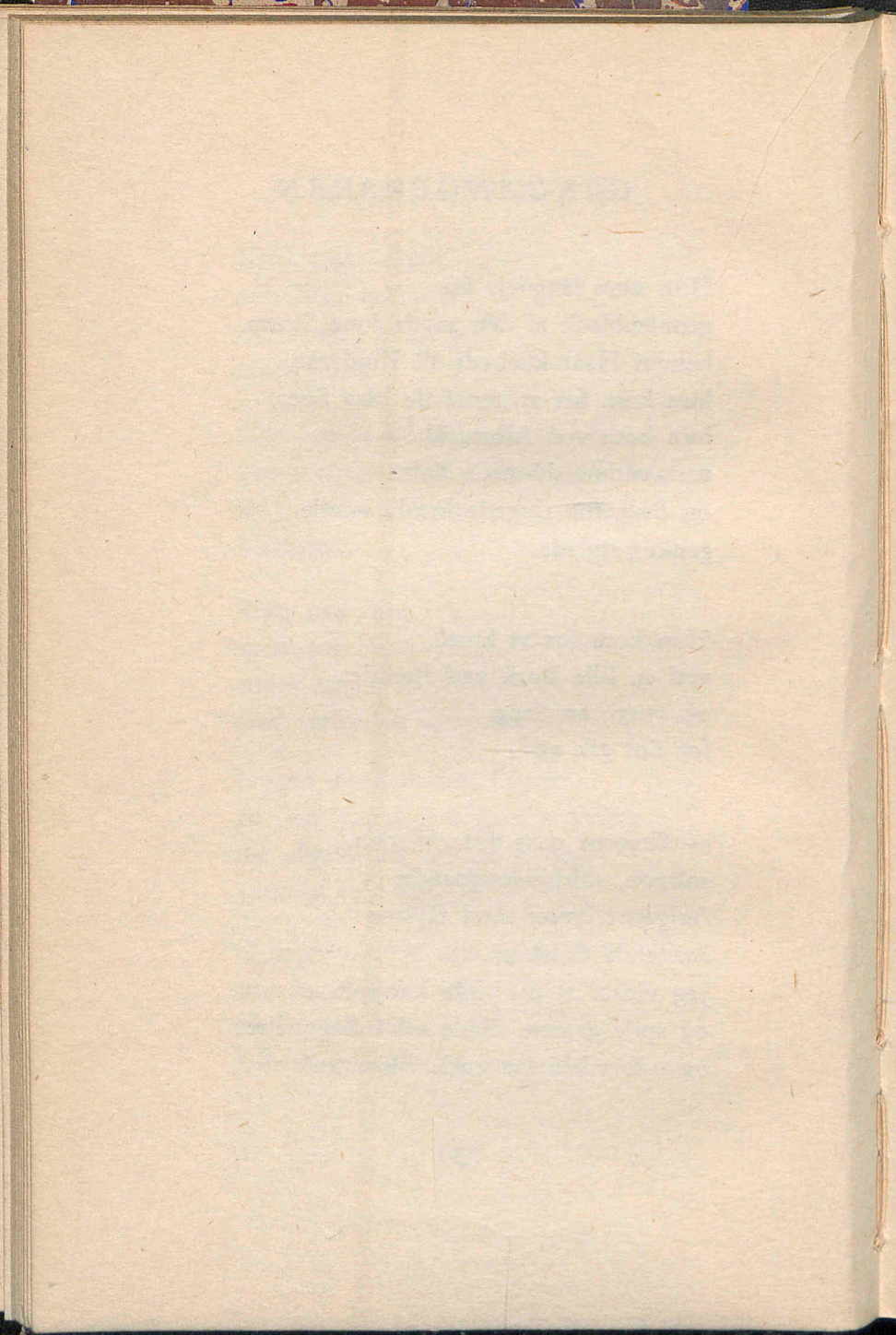
Oprejst vandrer min Glæde,
som en Ildgud,
en luende Elsker,
hvis Bug bæver af Længsel.

GENGANGERSKEN

Hun kom langvejs fra
gennemblødt af den vaade lune Storm,
hendes Haar klæbede til Kinderne,
hun kom for at gensé de blaa Søer,
hun kom ved Aftenstid
men endnu skinnede Solen
og Bølgerne ringede hende imøde
genkomstglade.

Hun kom for at knæle
ved en lille Busk ved Bredden
og synge en Sang
før Sol gik ned.

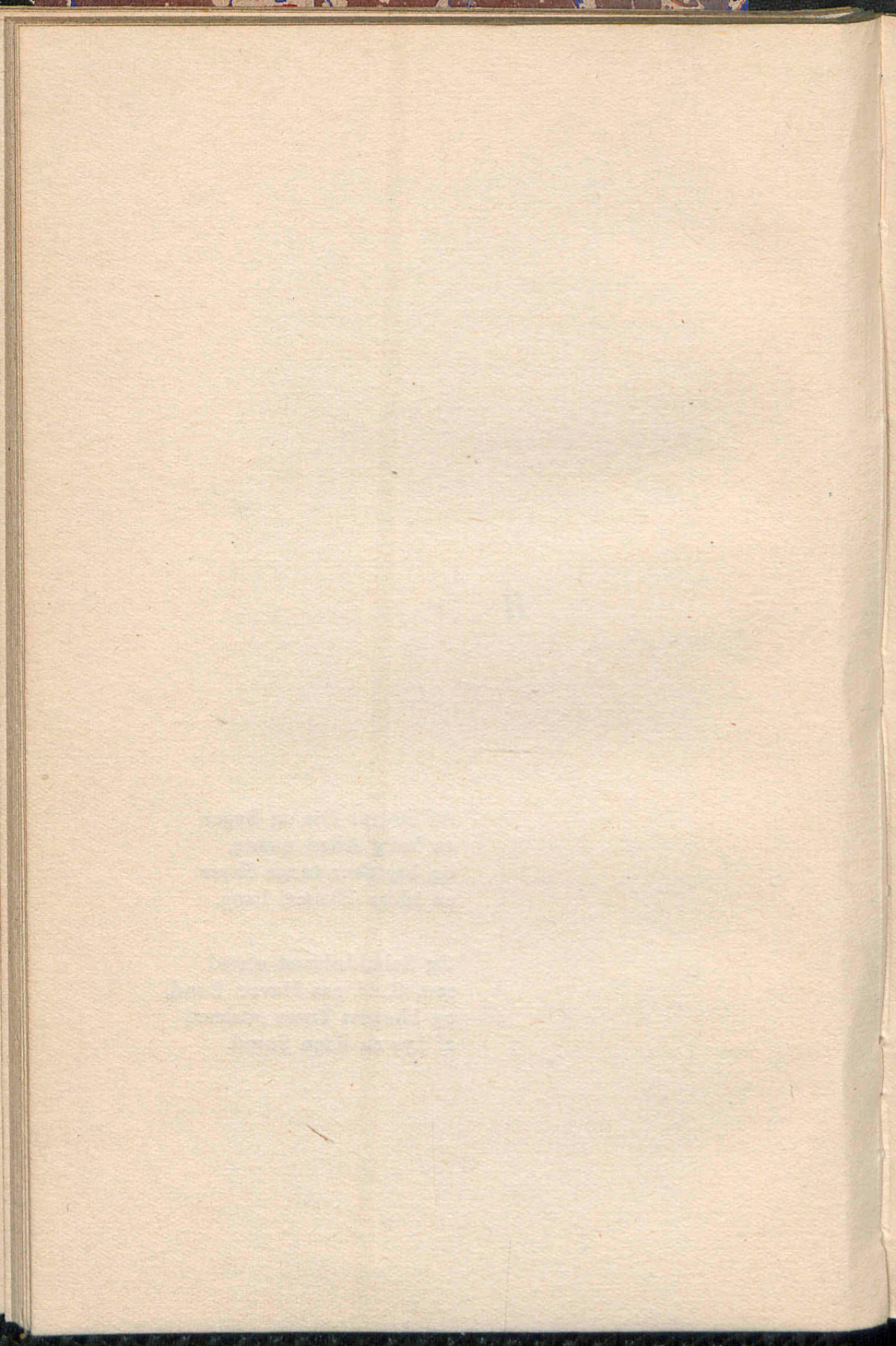
— Skyerne gaar over Verden,
solrøde, solskinsbugnende,
Bølgerne bærer mod Kysten
bristende Solskum.
Jeg vidste at du vilde knoppes
og spile grønne Blade ud i Regnvejret
og udbryde i bævende Blomster!

II

Af Dagens Dis og Byger
en kølig Aften sprang,
og bag dens tunge Skyer
en isblaa Himmel hang.

Og Solfaldsskæret ulmed
som Guld paa Havets Bund,
og Høstens Træer svulmed
af Lys en liden Stund.

SOL OG BLÆST

I Efteraarsaftenen
blandes den flygtende Sommers Duft
med Frostens Aande.

Stumt og tungt
stævner vi mod Mørket.
Henover det regnblanke Land
suser Fuglene i skrigende Skarer
den modsatte Vej
mod Lys og fremmede Somre.

Jeg indaander Efteraarets klare Væld
af sød og syrlig Luft,
Have i Oprør,
visnede regnvaade Marker,
Skyer der hærdes i Kulden og bliver Is.

Mod den blaa og søndersprængte Himmel
løfter de gule Oktobertræer deres Ild.

NAT OG MORGEN

Se Solen rød og uden Varme staar —
nu véd vi at det maa mod Enden lakke;
der stiger Skygger om os mens vi gaar
ind under Vintrens Tag med bøjet Nakke.

De flokkes mens vi famler os tilrette
og gamle Lejer finder frem igen,
og naar vi gaar til Hvile graa og trætte
det sidste Lys er langsomt svundet hen.

Brænd Arne i det vinterkolde Rum
og væv dit Net af røde Vemodstraade
Nu er det Nat og Verden ligger stum
og alt er Gaade.

Nu er det Nat. I Drømme ser jeg gaa
en Sædemand henover sorte Vidder.
Han skrider oprejst frem mod Gryets Blaa.
Jeg ser ham gribe af sin Sæk og saa.

Paa nøgne Grene vaagne Fugle sidder
og hilser ham med glad og stille Kvidder.

UNDER HØSTEN

Min Stemme staar af Kornets Nattebrus,
jeg synger blidt om hvad jeg vil skal ske,
at han der bar i Gaar af Dagens Høst i Hus
skal vaagne op igen i Morgen til sin Le.

Jeg gav ham Drifter til at yppe Kiv,
hans Liv skal knuse Morgendagens Liv.
J-g gav ham Taalmod til at øve Gavn,
hans Favn skal møde Morgendagens Favn.

Hverandres Ansigt skal vi aldrig se
at vi kan leve som vi leved før
og høre Agrens Bølger gaa og gaa
og segne om som Neget naar det dør
og slumre under Muld og Nattesne
og stige op som Straa blandt andre Straa
og atter pege mod det gamle Blaa.

Min Stemme staar af Kornets milde Brus,
jeg bor i Mørkets dybe Duft af Brød;
i alle Aks jeg tænder Gryets Glød,
at han der bar i Gaar af Dagens Høst i Hus
og takked mig ved Kvæld paa sine Knæ,
skal vaagne op igen og fatte om sin Le.

HØSTEN OG DØDEN

Nu falder Regn, nu kommer Nat og Kulde,
om fulde Lader høres Vinden hvine,
nu lider det som end er over Mulde,
nu fylder jeg min Sæk med Jordens Pine.

Jeg er en Nøler paa de øde Veje
og i den røde Skov en stille Sanker
og rundt ved Døre en taalmodig Banker,
jeg véd en Sti til Tidens Moderleje.

Og hør og hør, nu vaagner vrede Have,
nu hvisler Regn, nu vælder Nat og Kulde.
Nu smiler de som smuldred under Mulde,
og Græsset ødsler Frø paa deres Grave.

VEJS ENDE

Sneen ophørte at falde, Himlen blev dyb og stjernefuld. Rundt om mig var sorte Buske og lave Træer og Mistbænke. Jeg stod paa en udstrakt Plantage og saa mine Spor tabe sig i Retning af den fjerne Indgang.

Det forekom mig at jeg kun var et Par Aar gammel og at omsorgsfulde Hænder havde givet mig varme Klæder paa og sat mig her ud.

Jeg skubbede med min vanteklædte Haand Sneen bort fra en af Mistbænkene saaledes at en Rude blottedes, og nu saå jeg skiftevis de frosne Blomster dernede og Stjernerne der spejlede sig i Glasset.

THE END

